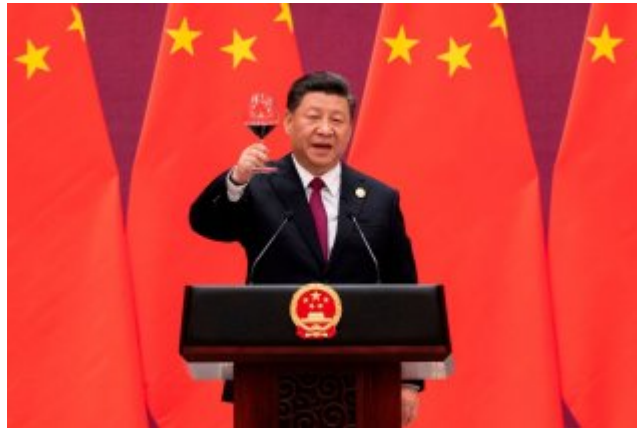

Dekonstrukce konsensu obou stran o hrozbě Číny

Ni nationalinterest.org/feature/deconstructing-bipartisan-consensus-china-threat-206315

16. března 2023

Zdá se, že debata ve Washingtonu o politice USA vůči Číně se zvrtila v důsledku prvního slyšení 28. února nového užšího výboru Sněmovny reprezentantů pro strategickou soutěž mezi Spojenými státy a Čínskou komunistickou stranou (ČKS). Jedním z měřítek slyšení bylo tvrzení předsedy Mika Gallaghery v jeho úvodním prohlášení, že hrozba, kterou pro Ameriku představuje ČKS, představuje „existenciální boj o to, jak bude život vypadat v jednadvacátém století“, boj, ve kterém „nejzákladnější svobody jsou v sázce.“ Nikdo z výboru ani ze svědků při slyšení toto tvrzení nezpochybnil a posílil domněnku, že odráží konsenzus obou stran o povaze a rozsahu hrozby ze strany Číny.

Mnoho pozorovatelů však vyvolalo znepokojení ohledně možných důsledků tohoto rozsudku, zpochybňující nejen program výboru, ale také platnost předpokladů, na nichž je jeho agenda založena. Jeden prominentní komentátor charakterizoval zdánlivou shodu o „údajně existenčním nebezpečí, které představuje ČKS“, jako „klasický příklad skupinového myšlení“, který byl „ukován z paranoie, hysterie a především obav z toho, že bude označen jako měkký“ na Čínu. Někteří kritici odpověděli, že to byl dřívější konsenzus na podporu „zapojení“ s Čínou, který byl zavádějícím skupinovým myšlením – přehlížením (a dokazováním), že „skupinové myšlení“ je do značné míry pejorativní kritikou čehokoli, s čím člověk nesouhlasí. Další

autor zahraniční politiky spekulovali, že dohoda mezi republikány a demokraty ve výboru „by mohla znamenat, že se stávají obětí kolektivního klamu“.

Věřící v „existenciální“ hrozbu z Číny se minulý týden pokusili získat potvrzení z veřejných připomínek čínského vůdce Si Ťin-pchinga a ministra zahraničí Qin Ganga na okraji výročního legislativního zasedání v Pekingu. Si Ťin-pching údajně řekl, že „západní země v čele se Spojenými státy Čínu ovládly, obklíčily a potlačily“ – což je vzácná, ne-li bezprecedentní přímá veřejná kritika Washingtonu. Poté vydal něco, co se zdá být agresivní novou zahraničně-politickou mantrou – zatemňující trvalé pokyny Teng Siao-pchinga, aby Čína „skrývala své schopnosti a čekala na čas“ – která obsahovala frázi „odvážit se bojovat“. To bylo široce charakterizováno jako čínské volání do zbraně, stejně jako Qinovo prohlášeníže „Pokud Spojené státy nešlápnu na brzdu, ale budou pokračovat ve zrychlování po špatné cestě, žádné množství zábradlí nemůže zabránit vykolejení a určitě dojde ke konfliktu a konfrontaci.

Ani Xiovy, ani Qinovy poznámky neobsahovaly mnoho nového pro ty, kdo jsou obeznámeni s dlouhodobými názory Pekingu. Veřejnou debatu však dále podpořily západní komentáře, které tvrdily, že Xi a Qin mluvili přesně. Spisovatel ve *Financial Times* řekl, že Si Ťin-pching „technicky nemýlil“ ohledně americké strategie zadržování. A článek v *Daily Beast* poznamenal, že „všechno, co Xi řekl, byla pravda. USA se aktivně snaží omezit Čínu a bránit její schopnosti vyvíjet klíčové technologie. Pokud jde o Qinovo pozorování, že „nepochybně dojde ke konfliktu a konfrontaci“, pokud Washington neupraví svou čínskou politiku, stejný článek řekl: „To je také pravda.

Všichni tito komentátoři byli široce kritizováni za to, že buď podceňovali, nebo – což je vážnější – nedokázali rozpoznat velikost a bezprostřednost hrozby ze strany ČKS. Jedním z nově se objevujících protiargumentů je, že shoda obou stran na povaze a rozsahu této hrozby je spolehlivě a dobře zavedená; neshoda zůstává ohledně toho, jaké politiky by měly být prováděny v reakci na ně. Pokud je to

správné, je třeba tento konsensus obou stran (o rozsahu hrozby) přehodnotit, protože nesprávná diagnóza by mohla vést ke špatným – nebo dokonce nebezpečným – receptům.

Čína představuje pro Spojené státy hlubokou a bezprecedentní strategickou výzvu. Nejde však o „existenční boj“, ve kterém „jsou v sázce ty nejzákladnější svobody“. Uměřenější a empirické hodnocení výzvy, kterou Čína představuje, bylo zveřejněno minulý týden ve výročním hodnocení hrozeb (ATA) americké zpravodajské komunity (IC). Analýza IC nepodporuje mnoho charakteristik čínské hrozby, které vzešly z užšího výboru a objevily se šířeji ve veřejném diskurzu o Číně.

Gallagher například prohlásil, že „ČKS je laserově zaměřena na svou vizi budoucnosti: svět přeplněný totalitními státy“. A člen žebříčku Raja Krishnamoorthi ve svém úvodním prohlášení uvedl, že Xi chce zajistit, aby Čína „vedla svět, pokud jde o složenou národní sílu a mezinárodní vliv“ do roku 2049, ke stému výročí založení Čínské lidové republiky (ČLR). Ale takto ATA charakterizuje globální ambice Číny:

Čínská komunistická strana (ČKS) bude pokračovat v úsilí o dosažení vize prezidenta Si Ťin-pchinga učinit z Číny přední mocnost ve východní Asii a hlavní mocnost na světové scéně. . . . Peking se bude snažit rozšířit svůj vliv v zahraničí a své úsilí být vnímán jako šampión globálního rozvoje. . . [Bude se také snažit] podporovat Čínou vedenou alternativu k mezinárodním rozvojovým a bezpečnostním fórům a rámcům často ovládaným USA a Západem. . . [a] úpravy mezinárodních norem s cílem upřednostnit státní suverenitu a politickou stabilitu před právy jednotlivce.

To neodráží snahu o „svět přeplněný totalitními státy“. Navíc se zdá, že Krishnamoorthiho tvrzení, že Čína se snaží „vést svět“, cituje z projevu Si Ťin-pchinga na 19. kongresu ČKS v roce 2017, který učenci spolehlivěji přeložili tak, aby odkazoval na Čínu aspirující na „

globální vůdce“ spíše než na „globální vůdce.“ IC skutečně hodnotí, že Čína se snaží být „velmocí na světové scéně“ tím, že maximalizuje svou relativní moc a vliv a zároveň pracuje na přetvoření globálního multilateralismu ve směrech, které jsou vstřícnější a tolerantnější vůči čínským zájmům, preferencím a hodnotám. To *nenaznačovat* nebo vyžadovat nastolení unipolární čínské globální hegemonie ani čínské snahy diktovat si, jak si ostatní země vládnou.

Nic z toho nemá minimalizovat komplexní a neúprosnou konkurenční výzvu, kterou Čína pro Spojené státy představuje. ATA nastiňuje mnoho prvků této výzvy. IC soudí, že Peking je odhodlán „nahlodat americký vliv ve vojenské, technologické, ekonomické a diplomatické sféře“. Bude se snažit „vrazit klíny mezi Washington a jeho partnery“; používat „nástroje celé vlády“ k „donucení sousedů, aby se podvolili jejím preferencím“; a pokračovat v „budování armády světové třídy“ ve snaze „ustanovit její prvenství v regionálních záležitostech a promítnout moc globálně a zároveň kompenzovat vnímanou vojenskou převahu USA“. Zároveň „Čína zůstane hlavní hrozbou pro technologickou konkurenceschopnost USA“ a bude se snažit „využít svou dominanci [na trzích a dodavatelských řetězcích] pro politický nebo ekonomický zisk.“ ČKS se také „pokouší zasít pochybnosti o vedení USA, podkopat demokracii a rozšířit vliv Pekingu, zejména ve východní Asii a západním Pacifiku.“ A bude „pokračovat v rozšiřování své globální zpravodajské a skryté pozice vlivu, aby lépe podporovala politické, ekonomické a bezpečnostní cíle ČKS“.

Pokud jde o hrozbu Číny pro vlast USA, ČKS použije „sofistikovanou řadu skrytých, zjevných, zákonných a nezákonných prostředků, aby se pokusila zmírnit kritiku USA, utvářela názory amerických mocenských center na Čínu a ovlivnila tvůrce politik na všech úrovních vlády.“ Snaží se také „aktivně využívat vnímané rozdělení společnosti v USA“ a „zintenzivňuje úsilí o formování veřejného diskurzu USA“, zejména o otázkách čínské suverenity, jako je Tchajwan a Hongkong.

Toto je zjevně impozantní a nemilosrdný protivník, který vyžaduje komplexní, celovládní konkurenční reakci USA. Stále to však nepřispívá k „existenciální“ hrozbě „vítěz bere vše“ pro globální moc a vliv USA nebo pro americký způsob života, který vyžaduje zcela nepřátelskou reakci USA na studenou válku. Peking celosvětově pracuje na tom, aby získal body proti Washingtonu a otupil schopnost Spojených států škodit Číně, a k dosažení těchto cílů použije všechny své páky a zdroje moci. Ale zpravodajská komunita *nehodnotí*, že Peking se snaží nahradit Spojené státy jako globálního hegemonu nebo zničit americkou demokracii a americkou ekonomiku. Pokud by důkazy takové rozsudky podporovaly, byly by zahrnuty do ATA.

V tomto ohledu ATA obsahuje dvě důležitá upozornění k hodnocení konkurenčního problému Pekingu ze strany IC. První je, že čínští lídři, navzdory svému nepřátelskému postoji, „budou hledat příležitosti ke snížení napětí s Washingtonem, když se domnívají, že to vyhovuje jejich zájmům“. Druhým je, že Čína symetricky reaguje na to, co vnímá jako srovnatelnou výzvu USA: „Peking vnímá stále více konkurenční vztahy mezi USA a Čínou jako součást epochálního geopolitického posunu a považuje diplomatická, ekonomická, vojenská a technologická opatření Washingtonu vůči Pekingu za součásti širšího úsilí USA zabránit vzestupu Číny a podkopat vládu ČKS. Peking zkrátka vnímá Spojené státy jako existenční výzvu pro ČLR. Pokud tuto představu odmítneme jako iracionální a nafouknuté čínské vnímání hrozby,